

*В. В. Роєнко, О. Г. Кузьменко,
аспіранти ДВНЗ «Українська академія банківської справи НБУ»*

ДИВЕРСИФІКАЦІЯ РИЗИКІВ ІНВЕСТУВАННЯ КОШТІВ СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ

Інтеграція країни до світового фінансового простору, яка супроводжується проведенням низки економічних реформ, суттєвим чином позначилася на діяльності страхових компаній та ознаменувалася необхідністю вирішення принципово нових завдань, пов'язаних з попередженням (ліквідацією) наслідків значного збільшення концентрації ризиків не лише в страховій, але й інвестиційній діяльності.

Попереднє дослідження ризиків розміщення коштів страхових компаній дозволяє стверджувати про їх значну різноманітність: ризик ліквідності, кредитний ризик, ризик зміни процентної ставки, валютний ризик, ризик інфляційних очікувань, управлінський ризик, операційний ризик та інші ризики макроекономічного характеру. У контексті управління ризиками нами було розмежовано їх на диверсифіковані (поширюються на діяльність окремої страхової компанії та на активи, які входять до інвестиційного портфелю) та недиверсифіковані (поширюються на всіх учасників інвестиційного процесу в країні).

Нейтралізація впливу несистемних ризиків на інвестиційну діяльність страхової компанії досягається за рахунок ухилення від ризиків (включення до інвестиційного портфелю лише фінансових інструментів з найменшим рівнем ризику), а також через застосування механізму диверсифікації вкладень та/або включення до його складу фінансових інструментів з різною амплітудою коливань доходності.

Для страхових компаній диверсифікація інвестиційних ризиків полягає в постійній зміні складу та структури інвестиційного портфелю з метою визначення оптимального рівня ризикованості з очікуваним інвестиційним доходом від здійснюваних операцій. Даний метод фінансового управління передбачає розміщення коштів страхових резервів у межах різних фінансових інструментів, термінів повернення, територій їх вкладення, управляючих компаній, валют інвестування та інше. Така багаторівнева диверсифікація активів дозволяє отримати максимально можливий прибуток за рахунок нівелювання інвестиційних ризиків та зменшення впливу ринкових коливань.

З метою мінімізації ризиків інвестування страхових резервів на законодавчому рівні регламентовані кількісні та якісні вимоги до розміщення тимчасово вільних від страхових зобов'язань коштів.

Зауважимо, що вибір конкретних активів та їх частки в інвестиційному портфелі визначається з урахуванням синергетичного ефекту від одночасного інвестування в дані об'єкти. Доведено наявність негативної кореляційної залежності між динамікою цін на банківські метали та фондові інструменти. У період загострення світової фінансової кризи 2008-2009 рр. на фінансовому ринку України чітко прослідковувалася тенденція стрімкого падіння фондових індексів з одночасним нарощенням в ціні банківських металів. Попри значну волатильність даного фінансового інструменту, включення напівдорогоцінних банківських металів до інвестиційного портфелю дозволяє захистити вклади інвестора в ситуаціях політичної та економічної нестабільності в країні (інфляційні процеси, економічні спади). Що стосується акцій вітчизняних емітентів, то необхідно визначити оптимальну їх кількість в портфелі, оскільки спостерігається достатньо висока щільність доходності між ними, тобто зменшення ціни однієї або декількох акцій не компенсується зростанням в ціні інших. Зокрема, до групи компаній, дохідність акцій яких знаходиться в тісному зв'язку з чим, можна віднести: Райффайзен Банк Аваль, Центренерго, Дніпроенерго, Мотор Січ, Полтавський ГЗК та Ясинівський коксохімічний завод.

Ретроспективний аналіз інвестиційної діяльності дозволяє стверджувати, що найбільшим попитом серед страхових компаній користуються банківські депозити, які гарантують отримання мінімального фіксованого доходу. Разом з цим протягом останніх років спостерігається тенденція на спад інвестування в даний вид фінансового інструменту внаслідок зменшення рівня процентних ставок за ними, загострення кризових явищ в банківському секторі.

Разом з позитивними ефектами від перерозподілу інвестиційних ризиків за різними парламентами можлива також ситуація надмірної диверсифікація, яка проявляється в зростанні обсягу операційних витрат компанії внаслідок ускладнення параметрів управління інвестиційною діяльністю, а також в погіршенні контролю та якості управління інвестиційним портфелем. У зв'язку з чим виникає необхідність визначення оптимального кількісного складу інвестиційного портфелю, що й слугуватиме об'єктом наступних досліджень.

Роєнко, В. В. Диверсифікація ризиків інвестування коштів страхових компаній [Текст] / В. В. Роєнко, О. Г. Кузьменко // Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України : збірник тез доповідей XV Всеукраїнської науково-практичної конференції, 8-9 листопада 2012 р., м. Суми / Ред. А. О. Єпіфанов / Державний вищий навчальний заклад “Українська академія банківської справи Національного банку України”. – Суми : ДВНЗ “УАБС НБУ”, 2012. – С. 174–176.